

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Natuuractiviteitencentrum Oostvaardersveld, Lelystad

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

23 februari 2011 / rapportnummer 2092-46

1. Oordeel over het MER

Staatsbosbeheer wil ter vervanging van de huidige tijdelijke voorziening in de Oostvaardersplassen een nieuw Natuuractiviteitencentrum (NAC) realiseren in het Oostvaardersveld. Het huidige centrum ligt binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het nieuwe centrum komt op ongeveer 1 km van het Natura 2000-gebied, maar nog steeds binnen de EHS, te liggen. Dit nieuwe centrum krijgt een natuureducatieve functie, een kleine horecafunctie en biedt beperkte mogelijkheden voor overnachting. Voor de toekomst verwacht Staatsbosbeheer dat het centrum jaarlijks 150.000 bezoekers (gemiddeld ongeveer 400 per dag, op piekdagen 700) zal trekken. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan dat het centrum mogelijk maakt, is een plan-MER opgesteld.

De Commissie¹ is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is. In het MER worden op heldere wijze de doelen en effecten van het NAC geschetst, uitgesplitst naar doelgroep. Het MER ziet er verzorgd uit, met inzichtelijk illustratiemateriaal en een goed leesbare samenvatting. Uit het MER blijkt dat door uitruil tussen de locatie van het centrum en een kavel in het Praamweggebied EHS-neutraal wordt gehandeld. Daarnaast geeft het MER en de bijbehorende bijlage 'Passende beoordeling, toetsing aan de Flora- en faunawet en het provinciaal EHS-beleid' veel informatie over de aanwezige flora en fauna en de effecten daarop.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht en worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. Toelichting op het oordeel en aanbevelingen voor het vervolg

2.1 Onderbouwing locatieafweging

De locatiekeuze van het NAC wordt in het MER duidelijk gemotiveerd door het ontwerp bureau. In de mogelijkheid tot 'Herbegrenzing van de EHS om andere dan ecologische redenen' waarvan gebruik wordt gemaakt om de activiteit te kunnen realiseren vraagt de provincie, naast een zorgvuldige onderbouwing van de ruimtelijke ingreep, om een afweging van alternatieven. Deze afweging van locatiealternatieven ontbreekt in het MER. De reden daarvoor wordt niet aangegeven.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

Evenmin bevat het MER een beschrijving van de geschiedenis van het project. In 2002 heeft de Commissie al een richtlijnenadvies uitgebracht over dit project.² Vervolgens heeft het project stilgelegen. In 2008 is wederom een R&D-advies aan de Commissie gevraagd.³ De geschiedenis lijkt van belang voor de onderbouwing van de uiteindelijke locatiekeuze.

De Commissie beveelt aan om voorafgaand aan de besluitvorming inzicht te geven in de geschiedenis van het project en de afweging van locatiealternatieven.

2.2 Gevolgen voor natuur

Informatie over natuur is niet alleen in het Plan-MER opgenomen, maar ook in de bijlage 'Passende beoordeling, toetsing aan de Flora- en faunawet en het provinciaal EHS-beleid'.

Voor een groot aantal vogelsoorten uit het Natura 2000-gebied de Oostvaardersplassen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. De meeste van deze soorten zijn verstoringsgevoelig en ondervinden dan ook in min of meerdere mate last van het NAC. Er zijn negatieve effecten voor 10 broedvogelsoorten en 16 niet-broedvogels. Tegelijkertijd wordt met het voornemen 50 hectare nieuwe natte natuur in het huidige schrale droge deel van het Praamweggebied gecreëerd. Uit tabel 4.12 op blz. 47 van de hiervoor genoemde bijlage blijkt dat voor de meeste soorten tegenover een negatief effect van het NAC op een soort het gunstige effect van de nieuwe natte natuur staat. Voor enkele soorten blijft, ondanks een negatief effect, dat gunstige effect uit. Het gaat hierbij om de blauwe kiekendief, de kolgans en de brandgans. De Commissie is met de opstellers van het MER van mening dat voor de laatste twee soorten veel alternatieve foerageerterreinen voorhanden zijn.

Voor de blauwe kiekendief geldt een uitbreidingsdoel. De Commissie leidt uit de tekst van de bijlage af dat de instandhoudingsdoelstelling met het voornemen niet in gevaar wordt gebracht. Ook in cumulatie met de recreatieve activiteiten komt de instandhoudingsdoelstelling niet in gevaar.⁴ De Commissie kan zich vinden in de tekst en de conclusies van de Passende beoordeling. Niettemin gaat de hiervoor genoemde tabel voor zowel de blauwe als de bruine kiekendief uit van een licht negatief effect als gevolg van recreatie. Het totaal effect op het instandhoudingsdoelstelling van de beide kiekendieven wordt echter als neutraal beoordeeld.

De Commissie adviseert tabel 4.12 met de tekst van de bijlage in overeenstemming te brengen.

² Advies d.d. 19 maart 2002, nr. 1124-29.

³ Dit advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER is op 7 juli 2008 gegeven, nr. 2092-21.

⁴ Zie blz. 46 van de bijlage bij het MER: "Door de versturende recreatieve activiteiten in dit gebied te clusteren wordt verstoring (...) uitgesloten waardoor negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van beide soorten zijn uit te sluiten."

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Staatsbosbeheer

Bevoegd gezag: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad

Besluit: wijzigen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: 007.3
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Staatsbosbeheer heeft het voornemen een nieuw Natuuractiviteitencentrum (NAC) te realiseren in het Oostvaardersveld, ter vervanging van de huidige voorziening in het Natura-2000 gebied Oostvaardersplassen. Het NAC krijgt een natuureducatieve functie, een kleine horecafunctie en biedt beperkte mogelijkheden voor overnachting. Voor het NAC wordt een maximum bezoekersaantal van 150.000 per jaar verwacht. Voor realisatie van het NAC is aanpassing van het bestemmingsplan nodig en wordt plan-milieueffectrapportage gedaan.

Bijzonderheden:

Het project is tweemaal opgestart. Daarom heeft de Commissie m.e.r. op verzoek van het bevoegd gezag tweemaal een advies in de voorfase afgegeven: op 19 maart 2002 het Advies voor richtlijnen en vervolgens op 7 juli 2008 het Advies over de reikwijdte en het detailniveau.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: de Flevopost editie Lelystad, 30 april 2008
aanvraag advies over reikwijdte en detailniveau: 23 april 2008
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 7 juli 2008
kennisgeving MER in de Staatscourant van: 8 december 2010
ter inzage legging MER: 9 december 2010 tot en met 19 januari 2011
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 2 december 2010
toetsingsadvies uitgebracht: 23 februari 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. R.J.M. van Aalderen
mr.dr.s. G.A.J.M. Hoevenaars (werkgroepsecretaris)
drs. S.R.J. Jansen
ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in

artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Plan-MER Natuuractiviteitencentrum Oostvaardersveld, 29 oktober 2010;
- Bestemmingsplan Lelystad-Oostvaardersveld (ontwerp / 29 oktober 2010);
- Bestemmingsplan plattegrond, code 08-99-87.01, 29 oktober 2010;
- Natuuractiviteitencentrum Oostvaardersveld Passende beoordeling, toetsing aan de Flora- en faunawet en het provinciaal EHS-beleid, 29 oktober 2010;
- Archeologische Rapporten Oranjewoud 2010/69 Bureauonderzoek en inventarisering veldonderzoek door middel van verkennende boringen ten behoeve van het MER "Natuuractiviteitencentrum (NAC) Oostvaardersveld" te Lelystad, gemeente Lelystad, 27 oktober 2010;
- Rapport Verkennend bodemonderzoek Natuuractiviteitencentrum Oostvaardersplassen te Lelystad, 12 oktober 2010.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. J. Reinhold, Lelystad
2. Provincie Flevoland, Lelystad

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Natuuractiviteitencentrum Oostvaardersveld, Lelystad

Staatsbosbeheer wil ter vervanging van de huidige tijdelijke voorziening in de Oostvaardersplassen een nieuw Natuuractiviteitscentrum (NAC) realiseren in het Oostvaardersveld. Het huidige centrum ligt binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het nieuwe centrum komt op ongeveer 1 km van het Natura 2000-gebied, maar nog steeds binnen de EHS, te liggen. Dit nieuwe centrum krijgt een natuureducatieve functie, een kleine horecafunctie en biedt beperkte mogelijkheden voor overnachting. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan dat het centrum mogelijk maakt, is een plan-MER opgesteld.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

ISBN: 978-90-421-3204-7

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

